

31. prominouti, pokud se týká, dáti povolení k odpisu účetních schodků nebo nedobytných pohledávek, dále ztrát na materiálních a předmětech inventárních, pokud celková peněžitá hodnota od případu k případu nečiní více než 500 zl. a v témž roce v celém okresu ředitelství více než 5000 zl., při čemž vyhrazeno jest právo stíhati záležitosti takové cestou disciplinární;

32. odváděti přímo do státních nebo jiných k tomu určených pokladen přebytky peněžité dopravou vytěžené;

33. zastupovati státní správu železniční při železničních odborných poradách a jednotách.

Ředitelství finanční zemská viz Úřady finanční.

Ředitelství pošt a telegrafu viz Poštovníctví.

Řehole (Řády náboženské, Ordines religiosi).

I. Pojem.

Život řeholní vznikl ze snahy Bohu co nejdokonaleji sloužiti a dle toho poslouchati nejen příkazů, nýbrž i rad, vystříhati se zneužívání statků pozemských a vlastních sil a k vůli vystříhání se toho zneužívání zcela vzdáti se statků pozemských, života rodinného a osobního svobodného sebeurčení, čehož lze nejlépe dosíci společným spoužitím dle pevně vytčených pravidel životních a trvalou vázaností sliby. Osoby takto spolčené tvoří pak v křesťanské obci zvláštní stav, jenž se v mnohém liší od stavu duchovního i laického. K tomuto zvláštnímu stavu a k pevné řeholi životní poukazuje výraz »ordo«, na účel zvláštní bohoslužby a na vázanost k ní vztahuje se pak výraz »religio«. Podstata řeholnictví spočívá dle toho ve třech naznačených slibech: slibu dobrovolné chudoby, ustavičné zdrženlivosti a poslušnosti k představeným. Zejména touto poslední umožňuje se teprve tu více tu méně spoužití více osob; přes to užívalo se výrazu »mnich« (monachus od *μόνος* jediný), který poukazoval na poustevnický život nejstarších asketů, i ohledně kenobitů (od *κοινός* = společný a *βίος* = život) a též i dům pobytu jich sloužící zván byl monasterium. Pro řeholnice obvyklý výraz »jeptiška« pochází z egyptského a značí »nevdaná«. Sliby mohou býti různého druhu. Sliby mohou býti učiněny na určitý čas (sliby dočasné) neb na doživotí (sliby věčné); tyto lze opět složiti způsobem méně slavnostním (sliby jednoduché) neb způsobem slavnějším (sliby slavné). Jednoduché sliby mohou býti zrušeny jak řeholním společenstvem propuštěním dotyčného, tak dobrovolným vystoupením udělenou dispensí; slavné sliby může společenstvo jen stěží zrušiti a pokud se týče propuštěného, není to nikdy úplně možno; mimo to mají slavné sliby v zápětí daleko přísnější závazek, zvláště nezpůsobilosť jmění nabývati a manželství uzavírati, kdežto jednoduché sliby o sobě činí taková jednání nedovolenými. Katolická církev pokládá za řehole v přísném smyslu neb za řehole formální jen takové, ve kterých se skládají slavné sliby. Slavnost slibů řeholních nespočívá však v nějakých vnějších solenitách neb ve vyšším stupni subjektivního se oddání účelu řádovému, nýbrž slavnými jsou ty sliby, které církev za slavné pokládá, a formálními řády jsou tudíž ty, jež byly nejvyšší církevní autoritou v tomto smyslu schváleny. Všechny ostatní jsou jen řády v širším smyslu a slují dnes obyčejně kongregacemi.

II. Dějinný vývoj a organizace.

Od počátku 4. století po Kristu rozkvetl život mnišský neobyčejně rychle a mocně předkem v Egyptě a brzy i v ostatním Orientu, pokud